

Kmetijski list

== Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina:

celoletno Din 12:50
pololetno Din 6:25
posamezna številka Din 0:50

Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!

Inserati:

1 mm inseratnega stolpca stane za:

male oglase Din 0:25
uradne razglase Din 0:40
reklame Din 0:50

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

Seja načelnštva SKS.

bo v ponedeljek dne 13. februarja ob devetih dopoldne pri „Mraku“ v Ljubljani na Rimski cesti.

Seja je za vse člane načelnštva obvezna.

Klerikalni obrekovalci na zatožni klopi.

V Beogradu, dne 3. februarja 1922.

Ko je zavedni in izmučeni slovenski kmet dne 23. novembra leta 1920. z veliko večino pokazal resno voljo, da ne mara vekomaj služiti ideji političnega klerikalizma, je nastala v krogih mladih političnih voditeljev nekdanj mogočne Šustersičeve stranke velika pobitost. Ko pa so prišli do sapa, so sklenili, da je treba odpor naprednega slovenskega kmeta zločiti za vsako ceno. In v ta namen jim je bilo dobro vsako sredstvo. Zbivčali so z novimi sredstvi že nekoliko zapana župnišča, organizirali Marijine device, podivjali Orle in izkoriščajoč nezadovoljstvo, ki je posledica svetovne vojne in njih nezmožne dvodelne vlade, so pričeli z bojem proti državi, a še posebno proti pravoslovnim bratom. Pobesnelo časopisje so izpustili popolnoma z verig. Kulturnemu historiku, ki bo premočtrival kdaj mirno sedanje borbe, bodo nudili «Slovenski gospodar», «Straža», «Domoljub», in «Slovenec» strašne dokaze sramote, ki jih je rodilo duhovniško časopisje v boju za zopetno nadvlado slovenskega ljudstva.

Temu pokvarjenemu in hudobnemu časopisju, ki stoji baje pod nadzorstvom dveh slovenskih škofov in za katerega nihče neče nositi odgovornosti v javnosti, je pripadla v tej borbi «sveta» naloga, da ubija z lažjo, obrekovanjem in klevetami politične nasprotnike. Opozarjamo samo na znano podkupovanje za izglasanje ustava. «Slovenski gospodar» in za njim drugi klerikalni časopisji so vrtili svojo obrekljivo lajno preko pol leta o 200 milijonih. Včasih — spričo urednikove pijanosti — jih je bilo tudi samo sto ali še manj, a zato zopet drug teden več. Ko so se smejale tej neumnosti že krave po Sloveniji, so iznašli drugo neumnost. Pogrebili so neko «afero» z volji in ne da bi stvar vsaj nekoliko poznali ali vsaj zaslišali motive, kaj je v Beogradu in proti komu povzročilo celo stvar, ne, njim je zadoščalo, da so neki volji prodani in da se je to zgodilo v ministristvu po jopprivrede, kjer je samostojnež Pucelj, ki je tudi mesar in ki nima v Beogradu drugega dela kakor barantati z govejo živino. In zapele so «Slovenec» orglijice, zarvilil je «Slovenski gospodar» in zaškipalo je po «Domoljubu». Toda ker so se ti listi bali tožbe in sodišča glede svojih obrekovanj, se je preselil ta «čedni» posel v potankotih na shode. zaupne sestanke, železnice, v gostilne in privatne družbe. In šepetalo se je med ljudmi, da so samostojneži «že zopet ogoljufali državo, da si polnijo žepce, da so zaslužili milijone» itd. Ta gonja je

uspela toliko, da je «Jugoslavija» v takozvanem resnem svojem delu, v uvodniku, zapisala, da «so poslednje kravje kupčije v Beogradu vzele „Samostojni“ zadnje simpatije».

Danes pa je bil dan sodbe. Zemljoradnik Lazič in tovariši so stavili na ministrskega predsednika interpelacijo, zakaj se ta živina ni uvozila v Srbijo ter se tam razdala zastoni onim, ki so prišli ob živino med svetovno vojno, bodisi da so jim jo odvezli Avstrijci, Bugari ali pa Nemci. Na interpelacijo je odgovoril tovariš minister Pucelj kot pristojni minister. Dasi zemljoradniki s tem niso bili zadovoljni, ker — kakor so izjavili — interpelacija ni bila naperjena proti tovarišu Pucelju, pač pa proti ministrskemu predsedniku.

Tovariš minister Pucelj je v svojem odgovoru navedel poeg razlogov, znanih že iz komunikejev, še dva nova razloga: popolno nezmožnost saobračaja, prevesti toliko živine, in njegovo dolžnost kot ministra za kmetijstvo in kot eksponenta «Samostojne kmetijske stranke», da čuva primerno ceno kmetiskim proizvodom, kar pa more doseči le tako, če forsira izvoz in zabranjuje uvoz onega, kar kmet doma prideluje. Človek bi mislil, da bo učinkoval ta razlog zlasti na klerikalce, ki lažejo doma, da so kmetijska stranka, ter straše s «Kmet'sko zvezo» po župniščih. Ampak klerikalci so molčali ter sramežljivo gledali v tla, med tem ko so brečanske stranke priredile tovarišu Pucelju ob koncu njegovih izjavanj buren aplavz.

Za ministrom Puceljem so govorili gg. Lazič in Bosković, oba člana zemljoradniškega kluba, in demokrat G. Gjurdjevič. Vsi trije so želeli, da bi bilo mogoče živino uvesti, kar bi v primeru mogočnosti vsakdo želel, a ne eden se ni dotaknil našega tovariša ministra. Nasprotno: govorniki opozicije so poudarjali, da nimajo na postopanju našega ministra ničesar kritikovati, ter so napadali le predsednika in njegovo zlahto. Potrebo prodaje te živine izven naše države je zagovarjal prav srečno tudi tovariš Mrmolja. Ko je bilo že vse pojasnjeno, da živina spričo kužnih bolezni v Nemčiji sploh ne dosepe, da torej nihče ni oškodovan, da nasprotno tudi nihče ničesar prikriti ni mogel in da je vse, kar se je v tej zadevi pisalo in govorilo, čisto nesramna laž in čisto navadno obrekovanje, je vstal v imenu klerikalnega kluba poslanec Kranjc, menda za to, da bo opral vsaj malo klerikalne klevete, ter konstatiral, da o tovarišu ministru Pucelju nihče ničesar nepoštenega ne misli (tovariš Pucelj mu je pri tem zaklical: «Zapišite to v „Slovenskem gospodarju“ in v „Domoljubu!“), da pa so za krivile tu nekaj neke komisije ali kdo in da se dobro preišči, da ne bo škode, ker se govori (o obrekljivci!). da je pri tej kupčiji zaslužila izmed štirih kompanij vsaka po dva milijona dinarjev. (Urneberen smeh. Klici: «Kako neki, ko se živina sploh ne dobi!»).

Na to je odgovarjal tovariš minister Pucelj, in sicer stvarno in mirno, na nekatere neutemeljene očitke, naperjene proti Pašiču, ter s statističnimi podatki dokazal, da ne potrebujemo uvoza govedi. ampak njen izvoz. Nato pa se je obrnil do nesrečnega Kranjca, ki je sedel kakor na žerjavici ter čakal sodbe za vso SLS.

Tovariš minister Pucelj je z njemu lastnim humorjem in s perečo ironijo bičal klerikalno politiko laži in obrekovanja, toda videlo se je, da se mu uboga žrtev klerikalne gospode, ponižni parlamentarec Kranjc, smili in da bi imel rajši opravka s kakim inteligentnejšim klerikalnim obrekljivcem. Smeh je bil nepopisen in ubogi Kranjc, dika in ponos županov, upreženih v klerikalni jarem, si bo dobro zapomnil, kdaj ga je poslala klerikalna gospoda «kako jesti», dočim se je sama lepo umaknila.

Pri glasovanju, ki se je nato vršilo, je dobil za svoje delo tovariš minister Pucelj zaupnico skupščine z ogromno večino glasov, s čimer se je podrla zopet ena najkardinalnejših laži slovenskega klerikalizma «Domoljub» je zadnjič nekaj sumnil «ribolov na Ohridskem jezeru», ki pa pride jutri na vrsto. Toda tudi pri tej stvari jo bodo dobili klerikalni obrekljivci po predolgih jezikih Najmarkantnejše odstavke govora ministra Pucelja bomo objavili morda prihodnjič še po stenografskem zapisniku.

Koroščeva afera.

Čisto drugače kakor Puceljeva «volovska afera» je pa končala Koroščeva afera. Dočim je izrekla skupščina z ogromno večino zaupnico tovarišu Pucelju, dočim so sami interpellanti izjavili, da interpelacija sploh ni naperjena proti tovarišu Pucelju, dočim so celo klerikalci javno izjavili, da o poštenju tovariša Pucelja sploh nikdar niso dvomili, pa se je končala razprava o Koroščevi aferi tako žalostno, da so nekateri poslanci javno izrazili svoje začudenje, kako to, da dr. Korošča še niso zaprli. In dočim je tovariš Pucelj takoj in javno odgovoril na vsako vprašanje, kakor more storiti to le mož, ki se svoje črtes i zaveda, pa je dr. Korošec molčal in ves majhen, s povešeno glavo, poslušal, kako je odkrival finančni minister njegovo delovanje, škodljivo za državo.

Bilo je to tedaj, ko je bil dr. Korošec minister za prehrano in obnovo države. Tedaj je zakrivil dr. Korošec, da je bila oškodovana naša država za skoraj 40 milijonov kron.

Toda prepustimo besedo finančnemu ministru, ki je odkrivalo Koroščevo afero, povedal v zbornici nastopno:

Zvezno združenje za inostrano trgovino v Nju Jorku je prodalo ministru za prehrano leta 1919., v času, ko je bil minister za prehrano g. dr. Korošec, 8476 zabojev raznega blaga, in sicer za 780.911 dolarjev in 2 milijona 299.765 frankov. Od te vrote se je prodajalcu nekaj takoj izplačalo.

Posebna komisija, ki je to blago preizkušala, je ugotovila v svojem poročilu tole:

1.) Mokrega in pokvarjenega blaga je bilo za 83.677 dolarjev in 250.237 frankov.

2.) Kupljeni so bili taki predmeti, ki ne bi smeli biti predmet državne nabave, kakor n. pr. igralne karte, puder, svilene nogavice, balške bluze, haremske čevljičke, in to v času, ko je bilo treba takoj po končani vojni diti unprekščenemu ljudstvu najpotrebnejše.

3.) Več zabojev, ki jih nismo prejeli, je vseeno vpisanih v fakturah, za prejete.

S tem nakupom je bila država oškodovana za 112.740 dolarjev in 392.832 frankov, kar znaša po današnjem kurzu 37.011.672 kron.

To je porazna vsebina Koroščeve afere, to je uničujoča slika klerikalnega gospodarstva. Duhovnik-minister, ki kupuje haremske čevljičke, ženske svilene nogavice in plesne bluze na račun države! Minister za prehrano in obnovo dežel, ki hoče s takimi stvarmi ljudstvu koristiti! Čisto brez pomena je, ali je hotel dr. Korošec na ta način zaslužiti za državo denar, ali pa če jo je hotel oškodovati. Takih stvari ne sme kupovati noben minister, najmanj pa še duhovnik. Tako postopanje je korupcija najgrše vrste in sramota za vso stranko, ki ima na čelu take ljudi.

Volovska afera in Koroščeva afera sta dva tipična primera za naše strankarsko življenje. Ker zahteva interes kmeta, da živino izvažamo in jo ne uvažamo, zato stori tovariš Pucelj takoj vse, da to omogoči, čisto brez ozira na to, če se s tem izstavlja lažnivim očitkom. Končno mora resnica zmagati in v takozvani volovski aferi je tudi zmagala.

Dr. Korošec, veliki gromovnik in neprekosljivi vseznalec, duhovnik, minister za promet in minister za prehrano in obnovo dežel, ta glava opozicionalcev, pa spravlja brez potrebe, zgolj spričo nezmožnosti, državo v take kupčije, da morajo danes poravnati skoraj 40.000.000 K škode.

Tu trezno gospodarstvo in varovanje kmetijskega ljudstva, tim pa brezmiselnost in zapravljanje! Tu malo besed in dosti pozitivnega dela, tam pa morje besed in dosti negativnega dela! Kmetje, vsak dober gospodar ve, katera stran je zanj!

Delo naših poslancev.

1.) Za naše vojake.

V klerikalnih listih beremo zadnje dni, kako so nastopili klerikalni poslanci za naše vojake. Samo pomislite, kaj so storili! Sedli so za mizo ter napisali vojnemu ministru ostro prošnjo, da se vojaki ne smejo več prevažati v živinskih vagonih, da morajo dobivati ob nedeljah boljše hrano, da morajo praznovati nedelje in praznike. In še druge slične stvari so zahtevali, in sicer tako hudo resno, da se je vojni minister kar sedel, ko je zvedel za njih prošnje. Ampak ostalo je vseeno vse pri starem, kajti vojni minister pozna naše klerikalne ptice in ve, da je vse njih vplije samo votlo kričanje.

Čisto drugače pa delajo naši poslanci. Ni nobenega dvoma, da se dogajajo tudi v naši armadi nerednosti, kakor v vsaki drugi armadi. Teh pa ni mogoče odpraviti v Ljubljani in za mizo, temveč le na licu mesta. Zaradi tega je obiskal poslanec Drofenik Zaječar in druge južne kraje, kjer službujejo naši vojaki ter od dne 25. do dne 29. januarja na licu mesta zaslišaval vojake, da se je tako osebno prepričal o stanju naših vojakov. Poslanec obisk je na naše lante izredno dobro vplival, ker so spoznali, da se domovina briga za njih dejansko in jih ne «farba» samo s članki po listih. Poslanec Drofenik se je natančno informiral o življenju naših vojakov. Poizvedel je za vse njih pritožbe in želje ter nato posredoval pri častnikih njim v pripor. Po svojem povratku v Beograd je poslal

vojnemu ministru obširno poročilo, s katerim je pokazal stvarno, kako se dajo vsi nedostatk odpraviti, kar je edino prava in uspešna kritika. Treba je najprej pokazati, kakšni uspehi so mogoči, ker potem le-ti gotovo ne bodo izostali. S hujskarijami kakor tudi s praznimi bahavimi interpelacijami pa se nikomur ne pomaga. O doseženih uspehih bomo še poročali.

2.) Taksa na vozove.

Nekateri uradniki bi še vedno radi nepravno tolmačili pravilnik, ki ga je izdalo finančno ministrstvo glede takse na vozove. Zato so interpellirali naši poslanci ponovno v Beogradu in v Ljubljani glede varovanja kmetijskih interesov.

3.) Dravski most.

Iz Prekmurja so dobili naši poslanci vest, da se mora ustaviti graditev prepotrebnegega mostu čez Dravo, ker je zmanjkalo denarja. Tovariša poslanec Drofenik in minister Pucelj sta takoj posredovala glede dovolitve kredita v znesku 500.000 dinarjev za nadaljevanje gradbe mostu. Na seji ministrskega sveta je bil no prizadevanju tovariša ministra Pucelja tozadevni kredit dovoljen.

4.) Za naše posojilnice.

Vsem posojilnicam, bivšim članicam zveze «Verband der landwirtschaftlichen Genossenschaften» v Gradcu, naznanjamo, da se njih sanacija takoj izvede, kakor hitro bo sprejet proračun. Naši poslanci posvečajo vse stvari največjo pažnjo. Zas'uga naših poslancev bo, da bo pred polomom obvarovanih 28 posojilnic, v katerih je včlanjenih 6500 kmetov. Naj bodo vsi prizadeti uverjeni, da bodo izvršili naši poslanci sanacijo posojilnic.

5.) Zaradi prevelikega števila financarjev.

Poslanca tovariša Mrmolja in Dobnik sta bila pri finančnem ministru, kjer sta ostro protestirala proti novemu nastavljenju financarjev v Sloveniji ter odločno zahtevala, naj se Vranglovce odpokliče z meje. Tovariša poslanca sta naglašala, kako slabo vpliva na ljudstvo veliko število financarjev in da raste stalno nejevolja proti Vranglovcem, ki se ne ponašajo tako kakor treba. Finančni minister je dal poslancema ta le odgovor: Finančno ministrstvo je že stavilo predlog vojnemu ministru, naj umakne Vranglovce z meje, ker bodo zavzeli njih mesto državni financarji. Država bi na ta način prihranila 150 milijonov dinarjev, kajti Vranglovci veljajo 180 milijonov dinarjev, dočim bi finančna straža veljala le 30 milijonov dinarjev. Preveliko število financarjev izvira od tod, ker so bili zamenjani mejni financarji po Vranglovcih in nato odposlani na službo v notranjost dežele.

Tovariš Dobnik in Mrmolja sta izjavila, da bosta še naprej posvečala tej stvari vso pozornost. Vranglovci morajo z meje. Ruse se lahko uporabi za druga dela in če ni drugače, naj se jim da zemlja v obdelovanje. Stražno službo pa naj vrše le naši ljudje!

Tako delajo naši poslanci, tako pomagajo ljudstvu!

Klerikalni poslanci pa samo hujskarijo in namerajo za mizo. Ubogo ljudstvo, kdaj boč izpregledalo?

Za čim jasnejše razumevanje naj služi ta-le primer: Svojemu župniku moramo dati na leto po en mernik pšenice. Mernik pšenice se oceni n. pr. s 4 kronami. Plačati moramo torej po poštni položnici na davčni urad dvajsetkratni znesek (4×20), to je 80 kron, a odšteti 20 odstotkov, to je 16 kron, tako da plačamo v celem torej 64 kron, ki jih poravnamo takoj ali pa v 20 letnih obrokih. Prvo leto bi plačali tedaj 3 krone 20 vinarjev in petodestotne obresti zneska K 61-80, drugo leto zopet K 3-20 in obresti o zneska K 58-60 itd. V tem primeru se vključuje obveznost brez stroškov uradno na obvezano posestvo.

Vse vloge in priloge, vsi izpiski, vse vključbe in drugo glede berodkupnega postopanja so proste vseh kolkov in vseh pristojbin (§ 43. izvršilnega ukaza deželnega predsednika z dne 3. marca 1883., št. 33 dež. zak.).

Druga (pritožbena) inštanca je bivša deželna vlada (sedaj pokrajinska uprava), tretja pa ministrstvo za notranje zadeve.

To so glavne določbe glede odкупа bere. Kdor je mož, mu bodo naše navedbe zadostovale, kdor šlepa, pa naj opravi zaradi ljubelega miru še naprej dajatev iz dobe tlačanstva!

Hlapci finančnikov in zveza Slovenije z morjem.

V kočevskem »Radikalu« z dne 28. januarja t. l., listu, ki ga vzdržujejo gg. Kajtez in drugi magnati, da bi dosegli s slepomiselnostjo z radikalno stranko, zase lepe uspehe, bere mo to-le protiljudsko notico:

«Glede zveze Slovenije z morjem ne bodo odločevali nezreli in otroci, prepripi po časopisu, tudi ne predpustno izkoriščanje zatrtih izjav višjih državnih uradnikov ali stremjenja posameznikov za zaslužkom ali osebnimi napadi, pač pa finančniki, ki bodo dali denar in za tisto progo, ki bo za gospodarsko življenje zmožna. Naloga interesentov enega in drugega projekta je, da dokazuje njegovo rentabilnost s strokovno neovrgljivo ugotovitvenimi dejstvi in račun; kdor dela drugače, dokazuje, da reševanju takih vprašanj ni dorastel in da je prazen brbljač».

Sramota, kakršne še ni doživela slovenska žurnalistika, je notica »Radikal«. Zato odgovarjamo »Radikal«, zato protestiramo proti tej hlapčevski notici, dasi se upira vse v nas, da se sploh pečamo z listom, ki po svojem nastanku in po svojih namenih ne zasluži drugega imena kakor »Radikalni koritar, glasilo finančnikov».

Toda kljub vsej zopernosti »Radikal« in kljub njegovi obskurnosti moramo odgovorjati, ker zahteva to interes ljudstva in ker smatramo za svojo sveto častniško dolžnost, da smo pač hlapci naroda, nikakor pa ne sluge finančnikov. Sramota, ki jo je prizadeval »Radikal« slovenskemu častništvu, se mora izbrisati!

Ena groznih posledic našega robitva je, da je Slovenija kljub svoji prvovrstni trgovinski legi brez zadostnih železniških zvez. Vse železnice so se gradile pri nas le iz oziroma na nemško prekomorsko trgovino, interesi domačega prebivalstva pa so bili potisnjeni na zadnje mesto. Železnice, ki odgovarjajo vsaj deloma potrebam našega ljudstva, so bile brezpomembne lokalke, ki so onemogočale Sloveniji vsako zvezo s svetovnimi trgovskimi cestami. — Slovenski narod se je boril dosledno proti tej izkoriščevalni politiki dunajskega železniškega ministrstva in na čelu vsega boja so stali slovenski častniki brez razlike na strankarsko pripadnost.

Dandanes pa se je to izpremenilo po zaslugi »Radikal«, ki se ne sramuje prelomiti s slavno tradicijo slovenskih častnikov in ki ga ni sram, da je napisal hlapčevski in lažnivi stavek, da »bodo odločali glede zveze Slovenije z morjem finančniki, ki bodo dali denar za progo».

Hlapčevstvo in laž je trditev »Radikal«!

Hlapčevstvo! Vsa javnost ve, da je boj med Musilovo in kompromisno Klodič-Hrovat-Kavčičevo progo boj med magnati in bednimi prebivalci. Na eni strani magnati Kajtez, knez Auersperg in drugi veletržci, na drugi strani bedno prebivalstvo Poljanske doline in črnomaljske oko-

lice. Na eni strani nekaj posameznikov, ki so mogočni, ker so, kakor Auersperg, za usluge Habsburžanom dobili našo zemljo, na drugi strani ono prebivalstvo, ki je tlačnilo stoletja tej oholi gospodi in ki se še do danes ni gospodarsko osamosvojilo. Na eni strani zagriženi nasprotniki našega naroda, na drugi strani naš narod sam. In vendar je mogoča nezasišanos, da zastopa slovenski list interese magnatov proti narodu! Gospodje, koliko judezev in srebrenikov se vam je naselilo hlapec ne časti resnice, kajti hlapec pozna samo vojno svojega gospodarja, ki mu plača tudi njegovo prepričanje. Zategadelj se prav nič ne čudimo, da »Radikal« tudi grozi laže.

Ostudna in sleparska laž je, da bodo dali denar za progo finančniki. Saj obstoji vendar ves boj v tem, da finančniki nečejo zgraditi proge na svoj račun, temveč na račun države, to je na račun ljudstva. Vse, kar zrtvujejo sedaj za progo, store le za to, da bi postavili državo pred gotovo dejstvo ter lahko reči: za nas — Musilovo progo — so predela že izvršena; to je torej reana proga, docim spada ona druga proga v krajstvo sanj. In to je ravno usta pekuška spekulacija finančnikov, s katero hočejo oslepariti bedno ljudstvo, ki ne zna tako preirgano slepariti z lažjo o že izvršenih predelih kakor finančniki. Če bi hoteli res finančniki sami zgraditi progo, jim pač nič ne bi nasprotovail. Ne ese železnice, deset železnic naj zgrade skozi kočevske gozde, vsako žago kneza Auersperga naj zvežejo z železnico, če hočejo — toda na svoje stroške. Državo seveda naj puste pri tem v miru.

Smo, hvala Bogu, v svobodni državi, kjer odločuje ljudstvo. In zato oo o zvezi Slovenije z morjem odločevalo ljudstvo in se bo izpeljala zato državna železnica tako, da bo v korist ljudstva, ne pa lastnikov gozdov.

Orda laž je dalje, kakor bi bila potreba Musilove proge neovrgljivo dokazana. Nasprotno! Na seji železniskega sveta je v debati inženjer Musil popolnoma pogorel.

Tako je torej ozadje boja glede železnice, ki naj zveže Slovenijo z morjem. Na eni strani ljudstvo in njegovi pravi zastopniki, na drugi strani pa magnati, izkoriščevalci in hlapci finančnikov.

Naše stališče je spričo tega jasno. Bili smo in bomo za ljudstvo in odnehal ne bomo prej, dokler ne bo obvarovan interes ljudstva. In naj piše »Radikal«, hlapec vseh hlapcev, stokrat proti »prepirom po časopisih«, javnost bo vendarle zmagala. Nič ne bo pomagalo Kajtežu in Auerspergu tigovo pero radikalne stranke, s katerim hočeta prikriti svoje osebne spekulacije.

Resnica je vedno zmagovita in tudi sramota, ki jo je prizadel »Radikal« slovenski žurnalistiki s tem, da je postal hlapec finančnikov, bo izbrisana.

Gorje vsem onim, ki so proti ljudstvu!

Žrtve lažnivosti „Slovenskega gospodarja“ in „Straže“.

Iz kozjanskega okraja se nam poroča:

Neštetokrat sta pogrevala »Slovenski gospodar« in »Straža« svojim bralcem zlobno zlagano laž o poslancih »Samostojne kmetijske stranke«, češ da so izdali slovenske kmete, za kar so dobili od vlade 200 milijonov kron podkupnine. Izmišljotine so bile objavljene vedno brez podpisa in tako spretno zavite, da se nikakor ni moglo nastopiti proti lažnivcem sodnim potem zlasti še zategadelj, ker so počenjali ta »viteški posel« pod varstvom poslanske imunitete odgovornega urednika Pušenjaka. Vsak pameten človek z vsaj malo lastne razsodnosti ve, da ne more vlada brez obračuna nikomur izdati niti vinarja, ker z državnim denarjem namreč ne razpolaga ona, temveč vodi blagajno in račune državno računovodstvo, ki mora imeti izkaz za vsak izdatni vinar. Zato je spoznal vsak brihtni človek, da pomeni pisa-va »Slovenskega gospodarja« in njegove žlahte samo nesramno zlagano gonjo, s katero — ker resnice nimajo — bi hoteli klerikalni listi oblatiti in osovražiti poslance SKS. pred

ljudstvom. Seveda se najde med klerikalci dosti takih »mož«, katerim je tudi očitna »Gospodarjeva« lažnivost sveti evangelij in ki bi zatajili prej Boga in vero ter dvomili nad resnico sv. pisma kakor pa nad resničnostjo pisave »Slovenskega gospodarja«.

Taka možakarja sta bila tudi v imenem brata Počivalška. Polna modrosti, se hočeta pokazati s pokonci nosečima glavama povsod kot velika učenjaka, četudi črpta vso svojo znanost zgolj iz predalov »Slovenskega gospodarja«. Trdno verujoča v »nezmotljivost« tega svojega evangelija sta prišla dne 16. oktobra v imeno na shod poslance Ivana Ureka. Poleg drugih citatov iz »Slovenskega gospodarja« sta zaklicala poslancu Ureku tudi to-le: »Vi samostojni poslanci ste dobili 200 milijonov od vlade, da ste nas izdali«. Tovariš Urek jima je izporečil takoj, da ju izroči sodišču, kjer bosta lahko svojo trditve dokazala. Kot priče jima bodo gotovo radevolje na razpolago resnicoljubni uredniki »Slovenskega gospodarja« in »Straže«, ki so ju na to laž napeljali. Če pa tega ne bi storili, bo treba seveda v luknjo. Poslanec Urek je vložil nato tožbo pri okrajnem sodišču v Kozjem proti bratoma Počivalškoma. Kakor smo zvedeli, sta se obrnila oba obtoženca na uredništvo »Slovenskega gospodarja« zaradi »dokazov«. Tam pa so jima izporečili, da dokazov ni in da sta »Slovenski gospodar« in »Straža« taka lista, ki pišeta samo za resne in pametne ljudi, to je namreč za take, ki takoj uvidijo, da je vse pisanje klerikalnih listov ena sama budalost in laž, in ki spričo tega vedo, da se tisto, kar je napisano v teh listih, ne sme naprej javno govoriti, če se neče priti v »špekhamro«. Ako pa sta Počivalška taka kozliča, da tega ne verita, se jima ne more pomagati. Morala bosta pač malce na ričet, da bosta prišla ob tej hrani tudi onadva do spredaj omenjenega spoznanja. Če se jima tu ne more pomagati, pa naj bosta prepričana, da jima bosta urednika, duhovniška dezerterja Kranjc in Gobec, na onem svetu izprosila najboljše plačilo, ker sta na tem svetu trpela za »resnico«, »vero« in »burke« imenovanih urednikov. Tako sta ostala brihtna Počivalška na cedilu.

Pri obravnavi, ki je bila dne 12. januarja, sta poizkušala obtoženca zvaliti vso krivdo na »judeža« »Slovenskega gospodarja«, ki ju je zapeljal. Ker to ni šlo, sta hotela vse zaviti. Sodišče pa ju je poučilo, da tudi klerikalec ne sme tako nesramno lagati, ter obsodilo vsakega na pet dni zapor, oziroma 1000 kron globe, in v povračilo vseh stroškov, ki so precej veliki.

Ta primer pač dovolj jasno priča, kam zaide dotičnik, ki veruje »Slovenskemu gospodarju«.

Žena kot mati.

(Spisal dipl. agr. A. Jamnik.)

Na Svečnico so zborovale na ljubljanskem magistratu zastopnice raznih ženskih društev, ki si prizadevajo delovati za boljšo odgojo, nego in vzgojo otrok.

Dosedanje delo teh društev in potek zborovanja sta pokazala, da je njih vse hvale vredno delo posvečeno pred vsem samo mestu in industrijskim krajem. Istotako posvečajo tudi javna oblastva v tem pogledu svojo pozornost v prvi vrsti le mestom in industrijskim krajem. Dežela, kjer živi večina ljudstva in ki je tisti bogati rezervar, iz katerega se mesta dopolnjujejo in ohranjajo, je skoraj pozabljena; gotovo pa se jej ne posveča ona paznost, kakršna bi bila nujno potrebna.

Smatral sem na zborovanju za potrebno, navzočne zborovalke na to pomanjkljivost opozoriti in jih pozvati, naj njih društva usmerijo svoje delo v tem pogledu. Tudi na deželi je treba izboljšati socialni položaj žene in se pobrigati potem poučevanja mater za negovanje in odgojo dojenčkov in za vzgojo otrok.

Poudarjal sem, da je bil prejšnji avstrijski princip versko-nravnega vzgoje pri nas na deželi nepravilno razumevan. Kmetijske matere zato poveličini še danes ne znajo otrok vzgajati za realno življenje, temveč njih smer vzgoje je le enostranska, t. j. otroke vzgajajo bolj za nebeščane kot za bitja, ki morajo v trdi realnosti biti boj za svoj obstanek.

Kakor nisem nasprotnik versko-nravnega vzgoje, tako me pa mora boleti, če vidim, da je pri nas na deželi vzgoja le preveč enostranska. Naj se goji religioznost, a tudi za praktično življenje je treba otroke vzgajati.

Kako naj vzgaja naša kmetijska mati otroke za realno življenje, če pa ni poučena o principih vzgoje?

Naloga javnih oblastev kakor privatne požrtvovalnosti zahteva v tem pogledu jako mnogo brige. Zlasti učitelstvu in predvsem učiteljicam se nudi tu obilo hvaležnega polja, le žal, da se razen nekaj častnih izjem vidi povsod velika pasivnost. (Precej kriva so tudi učiteljska, ki ne dajejo dovolj pouka v tem zmislu in ki ne vzgajajo svojih gojencev za prosto delo v blagor ljudstva. Preokret je nujno potreben.)

Da je odgoja (t. j. nega, prehrana i. dr.) dojenčkov po deželi še zelo primitivna, je gotovo. To je veliko in žalostno poglavje zase, a še žalostnejše je, da poklicani krogi baš v tem pogledu ravno podeželju ne posvečajo skoraj nobene pozornosti.

Mislím, da je sveta dolžnost vsakogar, ki čuti v sebi sposobnost in možnost za delo v tej smeri, da bogati narod s svojimi zakladi.

Pokrajinske vesti.

(Poučevanje cirilice v ljudskih šolah) se začne že v tretjem šolskem letu. Ni pa povsod tako. Če je nastavljen v napredni občini kak zagrižen Slomškar, tedaj začne poučevati cirilico takoj prvo leto, da lahko laže, da mora učiti cirilico, ker so volili občani s SKS. Tako nam javljajo iz Brusnic, da se je tam ta metoda uvedla. Višji šolski svet opozarjamo na brusniškega učitelja, da ga pouči, kako je dovoljeno agitirati za klerikalce in kako ne.

(Prvi tečaj na srednjih šolah) se je zaključil dne 31. januarja. V Sloveniji je bilo 19 srednjih šol, na katerih so poučevala 404 učne moči. Učenec je bilo 6776, izmed katerih jih je skoraj 30 odstotkov, to je nad 2000, padlo. Žalostna slika naše mladine!

(Izpremembe v vodstvu narodnega gledališča v Ljubljani.) Končno so spoznali merodajni krogi vendarle, da je vodstvo ljubljanskega narodnega gledališča popolnoma v napačnih rokah. Državni denar se je zapravljjal kar na debelo, umetniško delovanje gledališča pa je stalno padalo. Narodno gledališče je postalo slabo zabavišče meščanske gospode. Vsa dežela in celo revnejši sloji v Ljubljani pa niso imeli od gledališča ničesar. Sedaj je, hvala Bogu, dosedanjí upravitelj g. profesor Juvančič odstopil. Zgoditi bi se moralo to že davno. Naravno, da se je razvil takoj boj za njegovega naslednika. Čisto nepotreben boj! Postavite na čelo gledališča moža, ki ga cenijo vsi in ki je tekom desetletij dokazal, da mu je edinole za stvar in ki je eden prvih naših delavcev! Pustite ljudi, ki so osovraženi! Predvsem pa uvajajte pametne besede g. Lajovica v ljubljanskem »Jutru«! Brez pardona je treba črtati balet in uvesti v upravo gledališča sistem varčevanja. Gledališče vzdržuje ves narod, ki naj bo zaradi tega tudi deležen vseh ugodnosti.

(Poštnemu ravnateljstvu.) Naši naročniki se pritožujejo stalno, da razni klerikalni poštarji in razne klerikalne poštarice in ekspeditorice zadržujejo napredne liste. Odveč bi bilo poudarjati, da je tako početje vredno vse obsoje, odveč tudi poudarjati, da bi moralo poštno ravnateljstvo samo že davno odpraviti take kaznive strankarske manipulacije. Pričakuemo torej z vso gotovostjo, da bo poštno ravnateljstvo storilo vendarle enkrat svojo dolžnost in krivce eksemplarično kaznovalo. Da poštno ravnateljstvo ne bo v skrbeh, kje so tisti krivci, mu pa izporečamo, da smo prejeli o delovanju pošte v Krašnji samo en dan tri pritožbe. Ker nimamo prostora za objavo vseh pritožb, naj zadostuje le to, da smo na manipulacije te uradnice opozorili. Vse pritožbe so poštnemu ravnateljstvu v našem uredništvu na razpolago.

(Gospodom duhovnikom.) Z dežele prihajajo vedno pogostejša poročila, da se pričnjo s prižnic zopet oznanjati politična beseda. Smatramo zategadelj za potrebno, opozoriti gosposde, da je po ustavi vsaka zloraba vere prepovedana. Po ustavi, ki je temelj države, se mora vsakdo ravnati. V prvi vrsti seveda tisti, ki zahtevajo, da skrbí zanje država. Zategadelj naj gosposde duhovniki premislijo to-le: Ali more podpirati država ljudi, ki so proti njej? Ali more skrbeti država za ljudi, ki hujskajo proti njej? Ali —

ali! Na Vas, gosposde duhovniki, je, da odločite, kako bo ravnala z Vami država, in samo na Vas je, kako bo proti Vam ljudstvo, kajti vedite, da so vsi trezni in pošteni ljudje siti hujskarij in političnih pridig in da zna iz te nezadovoljnosti nastati vihar, ki Vam bo silno neprijeten. Vihar žanje, kdor seje veter, prvi sv. pismo. Vpoštevajte to že sedaj, da ne bo pozneje prepozno!

(Čenčarije.) V »Naši vasi« razklada g. F. K. G. (Fran Kuralt, Gorenjsko) svoje modrosti. Najprej se jezi nad osebnim bojem v slovenski politiki. Pravilno, g. Kuralt! Toda ali niste tudi Vi pričeli svojo neslavno politično kariero z osebnostmi? Ne modrujte vendar tako, da tolčete samega sebe po zobeh! Tisto, kar govorite, da je bila na izletu v Srbijo samo gospoda, ministri in doktorji, je pa tako očitna hujskaška laž, da nanjo ni treba niti odgovarjati. Najbolj nesrečen je pa oni del Kuraltovega članka, ki razpravlja o odpadnikih. Naj navedemo nastopno dejstvo: Našega zbora se udeležil človek, ki pravi, da je naš pristaša. Na klobuk si nadene celo odznak SKS., samo da ima dostop na zbor. Na zboru ne reče ne bev ne mev. Po zboru pa gre k skupini, ki je ustanovljena izrecno proti SKS. in nastopa z »odkritji« proti njenim voditeljem. Kaj-neda, gospod Kuralt, tak človek ni odpadnik, tak človek je le »prevzel širši program«. Ampak pri nas se pravi takim ljudem tudi drugače. Mogoče nam tudi še to razložite, gostobesedni g. Kuralt. Sicer pa naj nam bralci oprostite, ker smo na čenčarije odgovorili resno.

(Lepo krščansko ljubezen do bližnjega) nam kaže bivši poverjenik Jan iz Podhomeca. Svojemu tovarišu kmetu je zaračunal 200 kron odškodnine, ker je zvozil čez njegov svet par metrov širjovc. Janu je moral plačati od vsakega metra drv 20 kron, če, prav je bilo ob času, ko je bila zemlja zmrznjena in ko se je vozilo preko nje brez škode. Od istega posestnika je zahteval drug posestnik le 20 kron, čeprav je zvozil čez njegov svet 38 metrov drv. In ta ni iz hiše, kjer imajo samo enega otroka kakor pri Janu in tudi ni milijonar kakor Jan. Toda kdaj je še kak bogatin poznal krščansko usmiljenost in kdaj je še pomagal bogatin revežu! Ni tako brez pomena tisto, da zleze prej velblod skozi šivankino uho kakor bogatin v nebesa!

(Pokončevanje volkov.) Ministrstvo za gozde in rudnike je dovolilo, da se smejo izplačevati izza dne 1. februarja t. l. premije za pokončevanje volkov po teh-le predpisih: Vsakomur, ki se izkaže, da je v območju pokrajinske uprave v Sloveniji ujel ali ubil volka, se izplača premija, ki znaša za volka brez razlike spola 1500 K, za mladiča iz gnezda pa 300 K. Za volka, ujetega ali ubitega pri gonji, se plača le 1000 K. — Vsakega ujetega volka je ubiti, ubitemu pa pri županstvu iztekniti jezik. Za volkove, ki jim je iztaknil jezik zasebnik, ali za predložitev kože takega volka se premije ne izplačujejo. Da je bil volk, za katerega se zahteva premija, resnično ujet ali ubit v območju pokrajinske uprave v Sloveniji, se mora s potrdilom pristojnega županstva dokazati političnemu oblastvu, v čigar območju je bil volk ujet ali ubit. V potrdilu je treba navesti čas, kraj in druge okoliščine, ki so odločilne za podkrepitev verodostojnosti. — Kdor volka ujame ali ubije, ima le pravico do premije, lastninsko pravico do ubitega ali ujetega volka pa ima oni, ki mu gre po veljavnih zakonih.

(Dol pri Ljubljani.) »Domoljub« z dne 1. februarja stresa svojo jezo nad shodom SKS. v BERICEVEM. Očividno ga je spravil uspeh shoda čisto iz ravnotežja. Bahato piše, kako krepko so ugovarjali pristaši SLS. našim govornikom. Prav zares jako krepko! Reveži na duhu so se nam smilili, ko so razlagali vso svojo modrost ter klobasarili, da ni ustava za nič, ker ni na krščanski podlagi. Za vse povelje razmere in za slabo valuto so hoteli kajpača tudi krivce storiti poslance SKS., kar pa jim je temeljito izpodletelo, kajti poslanec tovariš Kušar je poročal o delovanju SKS. tako nepristransko, da so morali celo pristaši SLS. pritrjevati njegovim izjavam. Grda nesresnica je, češ da je udrihal po takih, ki nič nimajo. Tovariš Ažman ni zabavljaj prav nič čez duhovnike, temveč je povedal le nekaj takega, kar smo vsi v srcu obsojali. Tako n. pr. je ožigosal čisto pravilno klerikalce, ker so volili v glavni odbor »Kmetijske družbe« čevljarja Iskro, živečega v takih rodbinskih in premoženjskih razmerah, ki se za

člana glavnega odbora «Kmetijske družbe» ne spodobijo. Tisto o zvonovih tudi ne more biti laž, ker jamči tovariš Azman za vsak osebnost. Treba je povedati dalje tudi resnico glede občinske uprave. Samo pristavši SKS. so bili toliko pošteni in zadovoljni, da so nastopili za to, da bodo deležni dohodkov lova zgolj upravičenci in ne tudi tovarna. Sedanja večina v občinskem odboru dela le v prid tovarne in ne na korist kmeta. Dopisnik «Domoljubov» bi nam dajal rad dobre nauke, toda pomete naj raje pred svojim pragom, pred katerim ima cele kupe smeti. Predvsem se naj priuči tudi malo olike, da ne bo psoval poštenih družinskih očetov z «Johani». «Johani» so bili le tedaj, ko je vihtela nemška graščinska gospoda bič nad našim ljudstvom, dandanes pa «Johanov» ne trpimo. Slovenci smo in po slovensko se imenujemo. Ali diše morda dopisniku še vedno Šusteršičevi časi tako zelo, da bi imel rad še danes «Johane» v Jugoslaviji? — Ob koncu izprašuje brumni «Domoljubov» dopisnik, kdo laže, ali «Domoljub» ali «Kmetijski list». Že davno smo vedeli, da je «Domoljub» prvak lažnivih kljukcev; kdor pa se je udeležil shoda SKS. ter prebral naše in «Domoljubovo» poročilo, pa ve prav gotovo, kdo laže. Namesto, da lažete in obrekujete, se poprimite rajši poštenega dela, kajti v svojem početju begate le ljudstvo in ga po nepotrebnem hujskate. Pomislite samo, kaj bi se vam zgodilo v bivši Avstriji, če bi na tak način, kakor delate to sedaj, pisarili proti državi! Vsakdo, ki ruši dandanes temelje naše narodne države, je izdajalec kmeta in domovine in sram ga naj bo v dno duše, zakaj nevreden je svobode. Taka hlapčevska duša naj odrine v ljubo Avstrijo, da se prepriča o tamkajšnjih razmerah ter spozna, kako grdo nevhvaležen je do svoje dobre domovine!

(Sola v Beričevem.) S tem, da so nastopili naši klerikalci proti ustanovitvi zelo potrebne šole v Beričevem, so pokazali in pravi luči svojo ljubezen do bližnjega. Posebno se je odlikoval na seji krajnega šolskega sveta g. župnik Kastelic. Vso svojo modrost je razkril s svojo trditvijo, da nimajo Beričevci pri šoli v Dolu nobene besede in da Beričevci šole ne bodo zidali. Kar v glavo mu ni hotelo, da je šola v Dolu prav tako šola občanov beričkih kakor drugih občanov dolske šolske občine. In vendar sem mu vse to natančno pojasnil. Na seji krajnega šolskega sveta je govoril proti šoli tudi g. nadučitelj Turk, vendar se je glasovanja vzdržal. To je resnica. «Domoljubov» dopisnik potvarja namenoma resnico, ko govori drugače. Dopisniku se tudi ne smilijo otroci, ki morajo hoditi sedaj nad uro daleč v šolo, niti sedaj v zimskem času, ko odhajajo v mrazu in temi (pred sedmo uro zjutraj) od doma. — Za to, ker me nazivlje dopisnik kapitalista, mu izrekam svojo zahvalo. Bom imel vsaj več kredita pri posojilih. Prav odločno pa zavračam trditve, kakor da bi sili države uslužbenec k vstopu v našo stranko. SKS. prav nič ne vabi k sebi ljudi, ki niso s srcem pri njej, pač pa je potrebno, da državni uslužbenci čutijo za narodom in da poznajo njegove potrebe. In samo zaradi tega sem rekel nekemu uslužbencu, naj pride poslušat na naš shod. Ko pa je dotičnik moj poziv odbil, češ da je shod le za kmeta, torej ne zanj, sem ga poučil, da moramo biti vsi dobri državljani, tako kmetje, ki državo vzdržujejo, kakor tudi oni, ki žive od države. To svoje stališče bom zagovarjal seveda slejkoprej. — V Beričevem, dne 5. februarja 1922. Ivan Grad s. r.

(Iz Preske pri Medvodah) smo prejeli o Orlih zelo lep dopis kot nov dokaz klerikalne posirovelosti. Prišli so klicati na «korajžo», seveda v velikem številu, kakih 25 do 30. Ker očividno še vedno niso imeli zadosti korajže, so se drli in kričali, da bi tako zaglušili utrip srca. Tri ure so vpili, tako da niti stari ljudje ne pomnijo takega preklinjanja. Same «porke m. . . .» so letale naokoli, kakor da bi se zbrala druhal najnižkotnejših pijancev. Naši fantje so bili k sreči toliko pametni, da so pustili rjoveti orlovske sirovine. Starši, pazite na svoje otroke, da vam jih klerikalna družina ne pokvarijo!

(Iz Železnikov.) Zdrav je naš rod! 77letna Marija Hlebs je imela 20 otrok. Njena hči, ki je poročena v Kropi z Luko Pregljem, pa ima tudi že 16 otrok. Zdrav in silen je naš rod!

(Vzor zvestega uslužbenca) je 84letni France Oblak, p. d. Stari mlinar, v Železnikih. Na «Joževu» žagi in mlino opravlja svojo službo že 58 let nepretrgoma. Redek primer zvestega uslužbenca! Nad vse umestno bi bilo, če bi se ga spomnila pokrajinska uprava ter njegovo zvestobo primerno nagradila.

(Šenturska gora pri Cerkljah.) Naš g. župnik razumeva kaj čudno svoj poklic, kar so morali naši zavedni pristavi žalibože dognati. G. župnik Jakob Ogrizek si je dovolil namreč nezaslišano, da je na svojo pest vrčal «Kmetijski list» naših naročnikov, čeprav so ga le-ti že plačali. Da je tako postopanje kaznivo in vse obsodbe vredno, bomo g. župniku v kratkem temeljito dokazali. Zategadelj nečemo o stvari razpravljati na dolgo in široko. Toda obračun pride! Ta bi bila lepa, da bi nam g. župnik ukazoval, kaj smemo brati in kaj ne! Ni več časov tlačanstva in hvala Bogu smo v svobodni Jugoslaviji, kjer so take samolastnosti nemogoče. Zapomnite si to g. župnik.

(V Lescah) je umrla na porodu g. Franciška Poljanec, žena tovariša Franceta Poljanca. Bila je mati treh otrok. Kot dobra gospodinja in dobra žena je bila splošno priljubljena. Blag ji spomin!

(Iz Tuhinjske doline.) V Špitaliču imamo prav hudo zimo in veliko snega. Ker se je posušila voda, mlinarji ne morejo mleti, pa tudi žage stoje iz istega vzroka. Po hribih so se posušili studenci; kmetje morajo hoditi po vodo tri četrte ure daleč. — Fantje, ki so bili spomladi potrjeni za vojake, so odšli meseca decembra v službo. Med njimi je bilo mnogo takih, ki so služili v Avstriji tri leta, v Jugoslaviji pa tri mesece; sedaj morajo služiti povrh še kot novinci. Vsi so kmetiški sinovi, ki pridelujejo živež za prebivalstvo. Po rudokopih pa so oproščeni mladeniči vojaške službe, kakor da bi bil premog več vreden kakor živež. Poslanec vseh kmetiških strank naj nastopi zoper to, ker je usodno za podeželje. Že sedaj beže ljudje z dežele, kar je rakarna kmetiškega prebivalstva in zanj katastrofalno. Ker vidijo kmetiški sinovi, da morajo služiti v vojski, delavci v rudnikih pa ne, bodo odšli skoro vsi v rudnike in dežela bo ostala brez delavcev. Proti tej brezglavi naredbi je treba nastopiti z vso silo. Odpravite to krivico, ker drugače bodo pridobili največji nasprotniki države — boljševiki in komunisti — med ljudstvom ugodna tla!

(Pregrad pri Črnomlju.) Tukajšnji župan M. Rode je bil izvoljen na podstavi klerikalne liste za župana starotrške občine. Na povelje oblasti je sklical župana Rode na dan 11. avgusta l. l. občinsko sejo, na kateri ga je poprosil občinski odbornik, naš tovariš Jožef Šmalcelj, naj bi mu pokazal sejni zapisnik iz prejšnjih let. Župan Rode pa je odbil prošnjo popolnoma po krivici. Tovariš Šmalcelj se je pritožil zaradi tega protipostavnega županovega dejanja na pokrajinsko upravo. V svoji vlogi je dejal tovariš Šmalcelj med drugim, «da se naredi konec diktaturi Šusteršičevega župana». Pritožba tovariša Šmalcelja se je vročila Rodetu, ki je, čuteč se vsled nje užaljenega, vložil tožbo proti tovarišu Šmalcelju. Pri prvi obravnavi je bil tovariš Šmalcelj oproščen, vzklonio sodišče v Novem mestu pa je sodbo razveljavilo, ker ni prvo sodišče zaslišalo zadosti prič glede dokaza resnice. Vršila se je torej še enkrat sodna obravnava v Črnomlju, in sicer dne 24. januarja. Tovariš Šmalcelj je dokazal na obravnavi po dveh pričah, da mu Rode v resnici ni hotel pokazati sejnega zapisnika. Tudi ni mogel nihče ugovarjati, da je bila to Rodetova dolžnost. Tovariš Šmalcelj je dokazal dalje, da je prejel Rode od dr. Susteršiča 2000 kron z namenom, da bi bil sprejet v občinsko zvezo. Od tega denarja pa je razdelil Rode samovoljno 1100 kron med štiri poljske občine, ne da bi mu to dovolil občinski odbor. Samolastnost župana Rodeta se je torej s tem dokazala in prav tako tudi njegova zveza s Šusteršičem. Toda sodnik je bil mnenja, da je očetek diktature žaljiv in tako hud, da doprinešeni dokaz resnice ne zadostuje. Tovariš Šmalcelj je bil vsled tega obsojen na 400 kron globe in na povračilo stroškov. Tovariš Šmalcelj je bil nekoliko sam kriv, da je bil obsojen, ker se je zagovarjal sam brez advokata, dočim je imel Rode odvetnika. Vseeno pa moramo reči to-le: Po črkah zakona morda tovariš Šmalcelj res

ni zadostil zahtevam paragrafa, toda moralno ni podlegel, temveč zmagal. Na zatožni klopi ni bil Šmalcelj, temveč Rode, čigar nezakonita dejanja so bila predmet razprave; ničesar pa se ni očitalo Šmalcelju, ki je pogumno in odločno nastopil za koristi in pravice vaščanov. Na pokrajinski upravi pa je sedaj, da pouči Rodeta, kako se županuje in kako ne! Šusteršičev recept ne velja več!

(Iz Braslovč.) V «Slovenskem gospodarju» piše neka zarjavela devica pod naslovom «To so dekleta» nastopno: «Tu so nabrala naša vrla dekleta na veliko žalost nasprotnikov — 132 novih naročnikov.» Oglejmo si malo te «nove» naročnike! Vsi najboljši, najuglednejši naprednjaki raznih strank so dobili «Slovenskega gospodarja» brezplačno in po sili v svojo hišo. Zato jadra seveda list iz večine teh hiš nazaj, nekateri pa ga porablja za različne namene, za kakršne je poštenih časopisov škoda. «Vrta dekleta» (40- do 50letna) pišejo tudi, da so nabrala neki sklad, s katerim so naročile časopise ubogim, ki naročnine sami ne zmorejo. Odklanjam vso to usiljivo pozhrtvovalnost, kajti mi ne potrebujemo v hiši nobenih malovrednih listov, da nam ne okužijo še zraka. — Sprejaj omejene vnete device naj širijo svojo «moralo» v svojih vrstah, poštene naše hiše pa naj puste pri miru! Tudi naj ne hodijo slepit naših dobrih žen in naj ne provzročajo preprirov v mirnih družinah! «Vzorna dekleta», obdržite svoje vzore zase, nabirajte rajši sklad, s katerim si boste zaslužila nebesa! A nam vsem neprostovoljnim 132 revnim naročnikom vašega «Gospodarja» prizanese s svojo nesramno vsiljivostjo! — Več kmetov.

(Selnica ob Dravi.) Dasi se je sicer nevedno prerekati s tako nizkotnim listom, kakor je «Slovenski gospodar», vendar moramo na njegov zadnji dopis dati potrebno pojasnilo, da se razvidi vsa podlost in lažnivost tega lista. Začnimo torej: 1.) Župan v Selnici ob Dravi je bil izvoljen z glasovi pristašev SKS. in SLS. Socialni demokrati mu niso dali niti enega glasu. 2.) V krajini šolski svet so bili izvoljeni samo posestniki, in sicer ravno zbog tega, da ne bi bili izdatki te korporacije previsoki. Če bi bili izvoljeni socialni demokrati, bi se to gotovo zgodilo, ker le-ti ne plačujejo občinskih doklad. 3.) «Edini gospod» občine Boč je že preko 10 let ud krajnega šolskega sveta. 4.) Da se norčuje «Slovenski gospodar» iz zastopnika Janzeve gore, je razumljivo, ker ve, da mu bo odklenalo, če dobimo izobražene in samostojno misleče kmete. 5.) Zastopnika občine Selnice ob Dravi v krajnem šolskem svetu sta dva mlada posestnika, ki sta navdušena za vsako dobro delo. Bilo bi gotovo dobro za oba, če bi bila milijonarja ter rešena tako vseh skrbi. Da se pečata tudi s prodajo lesa, pa menda ni noben greh, saj delajo to tudi v veliki meri pristaši SLS. 6.) Občina Slemen je izvolila v krajini šolski svet dva pristaša «Kmetске zveze», ki sta bogataša, obrtnika in — protestanta, kar dokazuje jasno, da gre SLS. zgolj za strankarstvo in ne za vero. Magari Turek, samo da je pristaš SLS. 7.) Da ima krajini šolski svet velike izdatke, smo slišali že lani najmanj desetkrat in celo s prižnice. Da bo vse bolj izdalo, mora ponoviti pač še «Slovenski gospodar»! Tega, da je proračun krajnega šolskega sveta odobrilo tudi pet pristašev KZ., seveda ta dični list ne pove. 8.) Dotlej, dokler «Slovenski gospodar» ne dokaže, da je krajini šolski svet razmetaval denar, ostane lažnivec. Ali naj zmrzujejo naši otroci pozimi? Dopisnik naj preračuna samo te izdatke, pa bo videl, da niso bili previsoki! Članom krajnega šolskega sveta pa pravimo: «Ne ustrašite se takih nesramnih dopisov, ampak delujte še dalje na korist naše mladine v lepi slogi z našim za šolo in narod vnetim učiteljstvom!» — Dne 1. februarja t. l. je zapustil Selnico poštar Jamnik,

Bogatejši posestniki!

Zavedajte se, da je naše delo namenjeno tudi varstvu zasebnega imetja. Zato nas podpirajte in ne glejte z zadovoljstvom od daleč! Naše delo je težko. Organizacija se ne ustvari sama, ampak zanjo je treba mnogo dela in denarnih žrtv. Zdramate se torej in prispevajte za SKS. Dajte rajši sedaj nekaj, kakor pa kasneje vse in še življenje po vrhu!

vnet pristaš SLS. Mož je bil do skrajnosti malenkosten. Želimo mu zategadelj prav srečno pot. — Končno moramo še pripomniti, da bi imela občina Selnica vsaj za polovico manj socialnodemokratskih odbornikov, ako ne bi odvrčala «Slovenski gospodar» svojih pristašev od volitev, «češ ljubši mi je socialni demokrat kot samostojnež».

(Polenšak pri Ptuj.) Dne 21. januarja smo spremili k zadnjemu počitku občesplošnega posestnika Jožefa Huga iz Bratislavcev. Pokojnik je bil blag mož in veren kristjan. Pripetilo pa se je pred leti, da se je sprl rajnik z našim g. župnikom. Spor je nastal zaradi neke ceste in je bil torej čisto neoseben. Vseeno pa g. župnik ni mogel pozabiti tega spora. Zalostno, da se je pokazalo to celo pri pogrebu pokojnikovega. Pokojnikova želja na smrtni postelji je bila, da bi mu zapeli pevci na grobu kako pesem. Ko so pa hoteli začeti pevci peti, se je zadržal nad njimi naš g. župnik, rekoč: «Kdo vam je dal pravico, tukaj peti? Tu smejo peti samo cerkveni pevci!» — No, pevci se niso prestrašili župnikovih besedi, ampak so vseeno zapeli ter izpolnili tako zadnjo željo rajnikovo. — Opuščamo vsako kritiko župnikovega ravnanja, ker se le-to itak samo obsoja.

(Iz Prlekije.) Ljubi gospod urednik! Naznanjan Van, da sen se zadnič na tomboli pri Mali Nedli razslega, pa se me je tudi ali «španska», ki zaj tak razsaja po Prlekiji, an vzela. Zaj moren ležati, pa nemren dosti pisati. Ker pa sen glih mojo mesečno plačo doba, sen si zmisla in Van posla 100 kron za tiskovni sklad SKS., kade pa nekaj več vkup — kak pravijo: zrno do zrna pogača — kamen do kamna palača. Vupaje man kade mi skoro boljše. Vas pozdravlja Komarov Mihalek iz Hude Ljünke.

(Pojasnilo.) Z ozirom na naš članek «Iz Prlekije» smo prejeli to-le izjavo: «Z novim letom sem prevzel glavno tobačno zalogo v Gornji Radgoni in podzalogo v Ljutomeru. Od svoje prednice sem prevzel tobaka za 40.000 kron. Priznam, da je vladalo prej veliko pomanjkanje tobaka, toda sedaj sem poskrbel, da imajo vse trafike v mojem okolišu dovolj tobaka. Ako kdo torej trdi, da primanjkuje tobaka, tedaj zlobno obrekuje. Proti vsakemu obrekovalcu bom sodno nastopil. Filip Jurkovič, Gornja Radgona.» — K tej izjavi pripominjamo nastopno: Članek «Iz Prlekije» je bil pisan še pred novim letom in vseskozi v tako dobrosrčnem tonu, da je pač vsak razžaljiv namen izključen in bi zaradi tega ne bili primorani priobčiti gorenje izjave. Ker pa nas drugače veseli, da se je gospod Jurkovič potrudil glede odprave pomanjkanja tobaka, zato smo mu rade volje ustregli ter priobčili njegovo izjavo. Upamo, da je s tem zadeva, katere sicer niti ni bilo, za oba dela zadovoljivo rešena.

(Mala Nedelja.) Tukajšnji «Tamburaški in pevski zbor» priredi v nedeljo dne 19. februarja v gostilni g. Kosija predpustno veselico s tamburanjem, petjem in plesom. Vstopnine neznatna. Začetek ob štirih popoldne. Kmetje in kmetice, pridite na veselico v obilnem številu!

(Iz Prekmurja.) Misliti bi utegnil kdo, da smo v Prekmurju brez svetovnih novic; toda temu ni tako. Poleg drugih listov imamo tu naš domać časopis, svetovnoslovne Klekove «Novine». Prvovrsten list za politične iznajdbe so te «Novine» in neprekosljiv časopis za neprostovoljno zabavo. Posebno se razumeje «Novine» na samohvalo, kajti ni je številke, v kateri ne bi zvedel strmeči svet za kako novo genialno delo g. Klek. Človek bi skoraj lahko mislil, da ni g. Klek član opozicijskega kluba, temveč vsaj eden prvih članov radikalnega kluba, če ne že desna roka g. Pašića, kajti tako zelo se vlada vse po njegovi volji. Samo čujte o njegovih slavnih delih! Poleti je dosegel g. Klek — vsaj tako se hvali — izvoz na drobno. (V resnici so desogli to poslanci SKS.) Potem je dosegel, da se je dala moka revnim slojem, kar je storil sicer minister dr. Kukovec. Njegova daljnja za sluga je, da se povrne mlačnem carina za prisluzeno žito. (Bralci vedo, da je to dosegel poslanec Urek.) In tako se hvali dalje g. Klek z delom drugih. Toda naj ima svoje nečedno veselje, saj prodira tudi v Prekmurje že resnica! Nesramnost pa je od Vas, g. Klek, ker si upate v zahvalo za to, da morete hvaliti sebe vsled dela naših poslancev, le-te še obrekovati. — Verjemite nam, da je tako početje nevredno poštenjaka!

Politične vesti.

(Novi papež Pij XI.) V ponedeljek dne 6. februarja dopoldne je bil izvoljen za papeža milanski nadškof, kardinal Achille (Akile) Ratti, ki si je nadel ime Pij XI. Izvolitev novega papeža se je izvršila dokaj hitro. Trije ameriški kardinali so dospeli v Rim šele po papeževi izvolitvi. Šest glasovanj je bilo brezuspešnih; tri dni zaporedoma je naznanjal črni dim, da je bila volitev «sfumata», kakor pravijo Italijani. (Fumare pomeni dimiti se. Izraz prihaja od mokre slame, ki se prideva glasovnicam, ko se jih po brezuspešni volitvi sežge.) Sedmi dan je volitev uspela. Francozi so glasovali z Italijani in zmagala je laški vladi prijazna skupina kardinala Maffija, ki pa je moral sam odstopiti od kandidature. Po do sedaj še nepotrjenih vesteh je dobil kardinal Ratti 41 glasov, kar pomeni veliko zmago. V Rimu se je razširila vest o izvolitvi novega papeža z bliskovito naglico. Pred Vatikanom se je zbrala ogromna množica ljudstva, ki je čakala kljub dežju na blagoslov novega papeža. Zamaknjenost ljudstva je bila velika. Sredi blata so poklekovali ljudje na tla. Oneča je bila tako velikanska, da je moralo napraviti vojaštvo red. Na trgu pred cerkvijo sv. Petra so se postavili na eno stran papeževi gardisti s srednjeveškimi helebardami, drugo stran pa so zasedli laški vojaki, rdeči gardisti. Nato je prišel na balkon cerkve sv. Petra novi papež, obdan od vseh kardinalov. Množica ga je navdušeno pozdravila, papeške in italijanske čete pa so prezentirale orožje. Papež se je nasmehljaj, množica pa ga je pričela znova burno pozdravljati. Ko pa je zaklical kardinal Bisletti (Bizletti): «Na kolena!», je vsa množica pokleknila in papež ji je podelil svoj blagoslov.

(Iz življenja papeža Pija XI.) Kardinal Achille Ratti je bil rojen dne 31. marca 1857. v Viletta Desio blizu Fergone (Feronje), ki je oddaljena kakih 20 km od Milana. Mnogo let je deloval novi papež v slavnih milanski ambrozijanski, kesneje pa v vatiškanski knjižnici. V mladih letih je bil papež velik prijatelj turistikar ter se je povzpela na najvišje evropske vrhove, kakor na snežnobela Monte Rosa in Mont Blanc. Pokojni papež Benedikt XV. ga je visoko cenil ter ga imenoval najprej za apostolskega vizitatorja, leta 1919. pa za nuncija na Poljskem. Od leta 1913. pa je bil Ratti milanski nadškof. Kardinal Ratti, eden najmlajših kardinalov in pripadajoč skupini kardinalov Gaspari, Maffi, je bil tudi kandidat laške vlade.

(Skupščina.) Med najvažnejše zakone, ki jih je sklenila pretečene dni narodna skupščina, spada gotovo trgovinski dogovor z Nemčijo in Avstrijo. Oba dogovora sta bila sklenjena tudi z glasovi opozicije. Izjemo so delali le naši klerikalci, ki so zavzeli pri tem naravnost neverjetno protikrmetsko stališče. Zavezali so se za to, da se ne bi dovolil uvoz tujih industrijskih izdelkov, celo takih ne, ki jih naš kmet nujno potrebuje. Zahtevali so zaščito naše industrije, kakor da bi jih izvolili naši bankirji in ne kmetjsko ljudstvo. Govorili so, da je treba ščititi našo industrijo; ker bo drugače vse polno brezposelnih ljudi v državi. Pravilno! Toda pozabili so, da delajo naši tvorniški delavci slabše kakor nemški in da naša industrija nikdar ne bo konkurence zmogla, če ne bodo delali naši delavci tako kakor nemški. Višek protikrmetškega stališča pomenja zategadelj klerikalna zahteva, naj plačuje kmet drago tudi neobhodno potrebne industrijske izdelke, samo da bo mogel tvorniški delavec lenariti, naš industrijec pa dobro živeti. To stališče naših klerikalcev si je treba zapomniti.

(V pododbor za upravno razdelitev države) je bil izvoljen med drugimi tudi tovariš Drofenik.

(Demisija muslimanskih ministrov.) Muslimanski minister dr. Spaho je podal demisijo, da prisili tako vlado, da sprejme že v dvanajstine za mesec marc izenačenje zemljiškega davka in ukinjenje davka na poslovni promet. Pričakovati je, da bo vlada muslimanom ugodila.

(Ruske obmejne straže.) Vojni minister se je povzpela v odgovoru na neko interpelacijo do nastopne smeš-

Širil s tako silo, da ni bilo niti misliti na rešitev gledališča. Neka igralka in gledališki vlasuljar sta zgorela.

(Nenavadna sodna obravnava) se je vršila zadnje dni v Berlinu. Več plesalk je bilo obtoženih, češ da so nastopale nage in da so da'le s tem povod za javno pohujšanje. Plesalke so pri sodišču vse zaničale ter izjavile, da pač niso bile bogzna kako oblečene, toda njih ples je bil čisto umetniški, brez vsakega pohujšanja. Policijski zastopniki zopet so zahtevali, da je bilo videti na gledalcih, kako kvaren vtisk je napravil nanje ples. Ker se sodni dvor nikakor ni mogel prepričati o tem, kdo ima prav, je sklenil, da se sodniki na lastne oči prepričajo, kakšen je ples. In tako se je tudi zgodilo. Najprej so priredili predstavo samo za sodni dvor. Pred oder so postavili zeleno mizo, za katero so posedli častiljivi predsednik sodišča, črnogledi državni pravdniki, oba dobrohotna prirednika in zvedav zapisnikar. Poleg imenovanih se je udeležil predstave tudi zastopnik pravne policije. Najprej je nastopila plesalka Lola Bloh, odeta zgolj v tančico, ter proizvajala svoj ples. Zastopnik policije je pripomnil, da je bila pri drugih predstavah manj odeta. Pri drugi točki je nastopila ista plesalka z družico. Dasi je bilo na obeh že manj tančice, je pripomnil policaj vseeno, da sta sedaj bolj »odeti« kot ponavadi. Pri tretji točki bi morale nastopiti plesalke kot gracije, toda ena izmed njih se je temu uprla. Vse so bile namreč obtožene nenravnega plesa razen ene, ki bi imela

nastopiti. Ta plesalka se je sedaj čisto upravičeno bala, da zasijejo še njo, če bi sklenil sodni dvor, da je ples nemoralen. Po dolgem iskanju so vendar našli tretjo. Vse tri »gracije« so nastopile čisto nage. Toda tudi sedaj policist ni bil zadovoljen, ampak je dejal, da je držala ena nogo malo višje. Predstava se je zaključila. Zvečer pa se je vršila predstava za javnost, ki so se je udeležili sodniki kot gledalci gledalcev. Ples je napravil na gledalce močan vtisk in aplavz je bil zelo velik. Sodniki so bili zadovoljni, ker drugače bi jim pač ne bilo dano videti predstave z zelo visoko vstopnino. Drugi dan se je nadaljevala sodna obravnava. Ker pa se razprava še ni končala, zato ne moremo reči, ali so bile plesalke obsojene ali oproščene.

Obrtnik.

Ljubljanski shod obrtnikov.

Zaradi prevelikih davčnih bremen, ki so naloženi obrtnikom, je bil sklican na nedeljo dne 5. februarja v Ljubljano velik shod obrtnikov. Ker davčna bremena občutijo vsi obrtniki brez izjeme na strankarsko pripadnost, zato bi se tudi moralo gledati, da se v resnici združijo na shodu obrtniki vseh strank. Kako pa se naj

zgodí to, če se že naprej zboruje pod geslom, ki mora naleteti pri vseh podeželskih obrtnikih na odločen odpor. Gospodje, zavedajte se vendar, da podeželski obrtnik, ki je naravno tudi posestnik, čeprav majhen, vendar ne more odobravati zvišanje zemljiškega davka! Kaj naj vendar pomeni klic po večjem obdavčenju agrarnih slojev?

Ta zahteva je še tem bolj nerazumljiva vsled tega, ker se je na ljubljanskem shodu čisto pravilno poudarjalo, da obstoja največja krivica za obrtnike prav v tem, ker so davki neenakomerno razdeljeni in ker se plačuje v Sloveniji več davkov kot drugod. Istočasno se je čisto pravilno poudarjalo, da se mora doseči ravnotežje v proračunu, kar se zgodi le z izvedbo izenačenja davkov. Odveč je vsako razlaganje, da bo imelo izenačenje davkov še to dobro posledico, da bo ustvarjena s tem možnost redukcije davkov.

Če so pa že vse to spoznali prireditelji nedeljskega shoda, potem bi morali biti tudi toliko lojalni, da bi se ozirali na podeželske obrtnike, ki so organizirani v SKS., predvsem v Obrtni organizaciji za Slovenijo v Novem mestu.

To postopanje ne bi bilo samo lojalno, temveč tudi silno pametno,

ker smelo lahko trdimo, da je prislova prav SKS. obrtnikom največ uspehov. Omenimo naj samo delo poslancev SKS. za sodovičarje, dalje skrb istih poslancev za izpremembo naredb o osemurnem delavniku in končno njih glavno delo, obstoječe v tem, da so obrtniki s samo dvema pomočnikoma oproščeni davka na poslovni promet. O teh doseženih uspehih se neverni Tomaži lahko prepričajo iz »Uradnega lista«. Zato absolutno ne razumemo, kako se more v resolucijah zahtevati, da se obrtniki, ki delajo le z dvema pomočnikoma, oprceste davka na poslovni promet, ko so vendar tega davka že oproščeni!

Prav posebno potrebno bi pa bilo, da bi se sklicatelji ljubljanskega shoda ozirali na SKS. že zaradi boja te stranke za izenačenje davkov, ki je gotovo kardinalna zahteva vseh obrtnikov. Ta zahteva se pa da izvojevati le, če nastopijo vsi obrtniki složno. Ljubljanski shod tega složnega nastopa ni pokazal, kar je njegova glavna hiba.

Smatramo za svojo dolžnost, da odkritosrčno povemo svoje mnenje o obrtniškem shodu v Ljubljani, kajti najbolj je treba jasnosti in šele potem bo mogoče složno delo. Če bodo ljubljanski sklicatelji obrtniškega

shoda naše misli vpoštevali, bo prišlo gotovo do složnega nastopa. Če pa bodo še naprej presojali vse le s stališča večjega obrtnika v mestu, potem bomo pač korakali ločeno. Smatramo to za skrajno škodljivo, toda mi smo zastopniki pred vsem malih obrtnikov, osobito podeželskih, katerih interesi so nam najvažnejši.

Ceprav pa bomo korakali ločeno, bomo vendarle podpirali vsako stremljenje, ki more izboljšati stanje obrtnikov, kajti tudi obrtnik je steber države. Zato se pridružujemo v glavnem resolucijam ljubljanskega shoda, kolikor ne nasprotujejo našim mislim, izraženim v tem članku.

ZELO PRIJETNO deluje lekarnarja Fellerja prijetno dišeči »Elsaluid«, če se drgnejo z njim hrbet, roke, noge in celotno telo. »Elsaluid«, to že 25 let priljubljeno sredstvo, ki se uporablja tudi kot lepilo (kcsmetikum) ter služi negovanju kože, zob in ust, je mnogo močnejši in boljši kakor francosko žganje. 3 dvojne steklenice ali 1 specialna steklenica stane z zamotom in poštino vred 48 kron. Razpošilja ga Evgen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg 344 (Tržaško).

Kapital: K 20.000.000	SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA	Rezerve okrog K 6.000.000
INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU		
LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1		
DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR — AKREDITIVI — BORZA		

Zajamčeno čisto brinjevo olje

se kupuje v vsaki množini. Ponudbe z vzorci sprejema drogerija „Adrija“ v Ljubljani, Šelenburgova ul. 5.

Za vse sloje primerno pohištvo,

tr. čino izvršeno in po ceni, kakor tudi vsakovrstna

tapetniška dela

priporočata brata Sever v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 13 (Kolizej).

Staro lito železo kakor tudi **staro medenino, star baker, cin, svinec** in **cin** kupuje po najvišjih cenah tvrdka

Breznik & Fritsch, trgovina z železnino v Ljubljani.

Bakrene kotle za žganjekuho po 40 in 60 litrov vsebine z ravno cevjo nudimo, dokler traja zaloga.

Metalokemika, d. d. v Zagrebu, Štrossmayerova ulica št. 6.

Dolžnost vsakega dobrega gospodarja je, da zavaruje svoje imetje proti požaru in tresku.

Kapital za požar:
 Delniška glavnica: 20.000.000 frankov.
 Rezerve: 52.000.000 frankov.

Zavaruje: proti požaru in tresku, hiše in ostala poslopja, pohištvo, blago v prodajalnah, skladiščno blago, tovarne, mline, žage itd. Zavarovanje življenja na doživetje in za primer smrti z raznimi kombinacijami in s pravico na delež v čistem dobičku. Doda deklicam in glavnica doživetju.

Vsa pojasnila dajejo podružnica v Zagrebu, vsa „generalna zastopstva“, val „mestni zastopniki“ in potniki. Iščojo se mestni zastopniki za Štajersko, Koroško in Prekmurje.

Generalno zastopstvo v Mariboru, Milnska ulica št. 30.

Vinogradniki pozor!

Naznanjam, da imam okoli 50.000 vkošenjenih šmaraic, ki jih ni treba nikoli z galico škropiti in ki uspevajo v vsaki zemlji. Inje garantiram za 10 let

Anton Zagoršek, načelnik S&S v Dornavi, pošta Moškanjci.

Kmetovalci, pozor!

Umetna gnojila vseh vrst

ima po najnižji ceni vedno v zalogi tvrdka

Anton Tonejc in drug v Mariboru, tel. št. 68.

Menjalnica

Slovenske eskomptne banke

Ljubljana

nasproti glavnega kolodvora

kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah, sprejema vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po najugodnejših pogojih; ima poseben borzni oddelek.

Telefon int. št. 3 Telefon int. št. 3

„L' UNION“

francoska zavarovalna delniška družba.

Ustanovljena v Parizu leta 1829.

Dolžnost vsakega roditelja je, da zavaruje svoje družino in otroke na življenje. Police na življenje veljajo kakor kancija za gg. častnike.

Kapital za življenje:
 Delniška glavnica: 10.000.000 frankov.
 Rezerve: 342.000.000 frankov.

Lepo suho svinjsko meso,

kakor šunke, rebera, hrbet i dr. oddaja po najnižji ceni, 63 K kilogram,

„**Ekonom**“, osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani nasproti mestne kopeli.

Za izvoz v Italijo se kupujejo trami in deske.

Ponudbe pod „Trami“ na avtočno družbo Aloma Company v Ljubljani, Kongresni trg št. 5.

Konjerejci, pozor!

Naprodaj imam lepo, črno brejo kobilo. Josip Vrhove v Ljubljani, Poljanska cesta št. 46.

Brusni les (Schleifholz)

plačuje po 400 K m³ B. B. poštneležbo Medvoda.

ŠTAMPILJE GRAVEUR **ANT. ČERNE** LJUBLJANA DVORNI TRG 1

Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 16

se priporoča za naročila vizitk, trgovskih pisem in kuvert ter vseh vrst tiskovin.

Cementno

strešno opeko zidno kamenje

izdeluje najbolje

stroj za strešno opeko „**AMBI**“

in

stroj za zidno kamenje „**PAX**“.

Ti stroji se rabijo po vseh državah sveta ter so zaradi svoje posebne sestave boljši od vseh sličnih strojev.

Opeka je glede kakovosti enaka vsakemu ilovnatemu izdelku, je po ceni ter se lahko proizvaja na vsakem stavbišču, pri čemer se prihranijo vozni stroški.

Ponudbe in obiski inženjerja brezplačno.

Ferrum, d. d. ZAGREB, Mažuraničeva ulica št. 5.

Vplačena delniška glavnica K 30.000.000.—	SLOVENSKA BANKA	Telefon št. 567. Čekovni račun 12.205.
LJUBLJANA, Krekov trg št. 10, nasproti „Mestnega doma“.		
Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu.		
Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.		